

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası	: 2023/1627
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 16.1.2024/41
Karar Numarası	: 2024/63
Başvuran	: K.K.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: İzmir Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almamasına rağmen bu koşullarda infaz rejimine tabi tutulduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükümlüsü olmamasına rağmen bu koşullarda infaz rejimine tabi tutulduğunu,

b. Havalandırmadan gün doğumundan gün batımına kadar faydalanması gerekirken uygulanmadığını,

c. İdare ve Gözlem Kurulu tarafından talebinin reddedildiğini ileri sürmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap İzmir Buca Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi kapsamında Kurumun yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumu olarak belirlendiği,

b. Kurumun fiziki yapısı göz önüne alınarak başvuran ile aynı suç örgütüne mensup altı mahpus ile aynı koridorda tek kişilik odalarda barındırıldıkları, odaların kendisine ait havalandırma bahçeleri olmadığı için ortak havalandırma bahçelerini kullandıkları, başvuranın da günde iki saat havalandırmadan faydalandığı,

c. Başvuranın aynı koridorda barındırılan mahpuslarla birlikte iyi halli ve karşılıklı talepleri olma koşuluyla altışar kişilik gruplar halinde günde iki saat havalandırmadan; haftada iki kez bir saat kırk beş dakika atölye faaliyetlerinden, haftada elli dakika açık sahadan, ayda elli dakika kapalı spor salonundan faydalandığı belirtilmiştir.

4. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca muhataptan alınan cevap, görüşü alınmak üzere başvurana iletilmiş ve yazılı görüşü talep edilmiştir. Başvuran tarafından yazılı görüş talebine herhangi bir yanıt verilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak.”*, (i) bendinde; *“Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 65'inci madde düzenlemesi: *“Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”* şeklindedir.

8. Aynı Yönetmelik'in *“Gerekçeli kabul edilmezlik kararı”* başlıklı 67'nci maddesine göre;

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. Somut olayda başvuran ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almamasına rağmen bu koşullarda infaz rejimine tabi tutulduğunu ileri sürmüştür. Muhatap İdare tarafından iletilen bilgi ve belgelere göre; 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi gereğince Kurumun yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumu olarak belirlendiği, odaların kendisine ait havalandırma bahçeleri olmadığı için ortak havalandırma bahçelerinin kullanıldığı, başvuranın da günde iki saat havalandırmadan; haftada iki kez bir saat kırk beş dakika atölye faaliyetlerinden; haftada elli dakika açık sahadan, ayda elli dakika kapalı spor salonundan faydalandığı anlaşılmaktadır.

11. 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine göre:

“(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı

tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, **suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde, Türk Ceza Kanununda yer alan;**

a) İnsanlığa karşı suçlardan (madde 77, 78),

b) Kasten öldürme suçlarından (madde 81, 82),

c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188),

d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308),

e) **Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315),**

Mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir.

(3) **Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler.**

(4) Birinci fıkrada tanımı yapılan kurumların ihtiyacı karşılama bakımından yetersiz olması hâlinde, diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümleri kullanılır.

(5) Müebbet hapis cezasına hükümlülerden, 107 nci maddede belirtilen koşullu salıverilme süresinin üçte ikisini, süreli hapis cezasına hükümlülerden toplam cezalarının üçte birini, üçüncü fıkrada belirtilen hükümlülerden geriye kalan toplam cezalarının üçte birini bu kurumlarda geçirerek iyi hâl gösterenlerin, tutum ve kişiliklerine uygun diğer ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine karar verilebilir.”

12. Muhatap İdare tarafından iletilen bilgi ve belgelere göre; başvuranın 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 314'üncü maddesi kapsamında *silahlı terör örgütüne üye olma* suçundan hüküm giydiği, başvuranın asayiş ve güvenlik sebebiyle bulunduğu Kuruma nakledildiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda başvuranın yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumunda tutulma halinin mevzuata uygun olduğu, bu bağlamda başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

16/1/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-İmzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye